

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 42/21

Møtedato: 15.06.2021

Dato: 26.05.2021

Arkivsaksnr: 2018/1358-

INGHA

Rutineutvikling ph.d.: Revisjon av Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet

Dokumenter i saken:

- Første versjon av «Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet»
- Revidert versjon av «Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet»
- Revidert versjon av «Veileder for behandling av anbefaling om mindre omarbeiding av innlevert ph.d.-avhandling ved Det humanistiske fakultet»
- Forskningsutvalget FU-sak: 16/21 Erfaringer med mindre omarbeiding av innlevert avhandling
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/4000_erfaringer_med_mindre_o_marbeiding_av_innlevert_avhandling.pdf

Bakgrunn

Første versjon av «Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet» ble lagt frem for fakultetsstyret ved HF til orientering i møte 3.12.2019, sak 63/19. Rutinen var utarbeidet av en arbeidsgruppe ledet av prodekan Anne Beate Maurseth og godkjent av Forsknings- og forskerutdanningsutvalget (FFU) i møte 2.10.2019, sak 10/19, og i tillegg var merknader sirkulert til medlemmene i FFU.

I fakultetsstyremøtet 1.9.20 ble sak 41/20 *Innstilling til ph.d.-graden* behandlet. I vedtaket til denne saken ble det gjort en protokolltilførsel hvor fakultetsstyret ber om en klargjøring av når § 11-5 om mindre omarbeiding av innlevert arbeid i UiBs ph.d.-forskrift kan tas i bruk. Fakultetsstyret ønsket også nærmere avklaringer av hva som omfattes av begrepet «fakultetet selv».

I fakultetsstyremøte 27.10.2020, sak 54/20, § 22-5. *Mindre omarbeiding av innlevert avhandling – forskrift, interne rutiner og målsetting* ble det gjort rede for Det humanistiske fakultets vurderinger i behandling av anbefalinger om mindre omarbeiding av innleverte avhandlinger fra bedømmelseskomiteer.

Saksforelegget til sak 54/20 har en fylldig kommentar fra dekanen hvor det bl.a. vises til avklaringer av hva som omfattes av begrepet «fakultetet selv», som fakultetene fikk fra

Forskningsavdelingen (nå FIA) i forbindelse med utarbeiding av forskriften. Dekanens kommentar åpner dessuten for at det kan bli behov for å presisere forskriften og de fakultetsvise retningslinjene ytterligere på sikt, blant annet for å tydeliggjøre bedømmelseskomiteens mandat.

Det ble gjort følgende vedtak:

S 54/20 § 11-5. Mindre omarbeiding av innlevert avhandling – forskrift, interne rutiner og målsetting

Vedtak:

Fakultetsstyret tar saken til orientering og ber om en ny orienteringssak i løpet av våren 2021, med særlig blick på praksis ved UiB.

I FFU har § 11-5 vært behandlet i programstyresak 8/20, *Drøftingssak: Søknader om mindre omarbeiding – administrative avklaringer*, i møte 2.12.20, med utgangspunkt i fakultetsstyresak 54/20. FFU gjorde følgende vedtak:

PS 8/20 Drøftingssak: Søknader om mindre omarbeiding – administrative avklaringer

Vedtak: FFU tar saken til etterretning, og ber fakultetssekretariatet utarbeide en veiledning i saker der komiteen ønsker å ta i bruk ph.d.-forskriftens §11-5 om Mindre omarbeiding av innlevert avhandling. Veiledningen skal ta utgangspunkt i de innspill som kom frem på møtet og si noe om tidsbruk, utforming av komiteens anbefaling, og fakultetets behandling.

Fakultetssekretariatet utarbeidet «Veileder for behandling av anbefaling om mindre omarbeiding».

Fakultetet har benyttet veilederen våren 2021 etter vedtaket i FFU. Erfaringer har imidlertid vist at det har vært behov for revisjon i form av tekstlige presiseringer, justeringer og føringer. Fakultetet har frem til i dag behandlet fire anbefalinger om mindre omarbeiding.

Universitetets forskningsutvalg hadde FU-sak 18/21 *Erfaringer med mindre omarbeiding av innlevert avhandling* til behandling i sitt møte 12.5.21. Referat fra dette møtet foreligger foreløpig ikke.

I forkant av dette møtet ble fakultetene bedt om å melde inn tallmateriale gjeldende mindre omarbeiding, hva som var utfordringen i de vanskelige sakene og om fakultetet har detaljert rutinebeskrivelse for tilfeller av mindre omarbeiding. HF meldte bla. inn følgende:

Hvis ordningen videreføres, ønsker HF at ph.d.-forskriften skal bli tydeligere og mer detaljert angående mindre omarbeiding:

- *Mer tydelig på at alternativet til mindre omarbeiding er underkjenning*
- *Hvilke kriterier skal være oppfylt for at komiteen skal kunne anbefale mindre omarbeiding?*
- *Formatet for komiteens anbefaling bør fremkomme, om mulig*
- *Omtale regler for tilfeller der fakultetet ikke godkjenner komiteens anbefaling om mindre omarbeiding*

FIA tar kommentarene og innspillene fra fakultetene med seg inn i det videre arbeidet med UiBs forskrift for ph.d. med en foreløpig tidsramme våret 2022.

Fakultetet har fulgt fakultetsstyrets anmodninger og informert om hvordan UiBs forskningsutvalg har behandlet fakultetenes erfaringer med behandling av mindre omarbeiding av innleverte avhandlinger

En gruppe bestående av Anne Beate Maurseth, Ole Thomassen Hjortland, Anna Polster, Elisabeth Katrin Akselvoll og Inger Marie Hatløy har gjennomført de siste justeringer av rutinen og veilederen i to digitale møter i mai 2021. Justeringene i rutinen har i hovedsak bestått i å koordinere og harmonisere rutinen opp mot UiBs ph.d.-forskrift, f.eks. hva angår artikkelbasert avhandling. Fakultetet ønsker fortsatt å holde en høy terskel for å tillate mindre omarbeidinger, men har tatt ut formuleringene om at fakultetet fraråder bedømmelseskomiteene å anbefale mindre omarbeiding og om at mindre omarbeiding kun unntaksvis vil bli tillatt. Veilederen er nå oppdatert i henhold til denne rutinebeskrivelsen i tillegg til at det tydeligere er presisert hvilke dokumenter bedømmelseskomiteen skal utarbeide og sende fakultetet.

Fakultetet legger med dette frem justerte versjoner av rutinen og veilederen til orientering for fakultetsstyret.

Dette saksforelegget med vedlegg vil bli lagt frem for FFU i møte berammet til 9. juni 2021. Protokoll fra dette møtet vil bli forelagt fakultetsstyret.

Dekanens kommentar

Den foreslåtte revisjonen av rutinene er en opprydning og forbedring. En særlig interesse er knyttet til punktet om mindre omarbeiding (§11.5), og de foreslåtte endringene legger til rette for mer smidig saksbehandling samtidig som fakultetet gir tydelige signaler til komiteen. Behandlingen i FFU vil ligge mellom utarbeidelsen av dette saksforelegget, og eventuelle merknader fra FFU vil være et premiss for diskusjonen i fakultetsstyret. Det er ikke alltid hensiktsmessig at styret vedtar rutiner da dette vanskeliggjør fremtidige justeringer og tilpasninger, men med utgangspunkt i sakshistorien slik den framgår av saksforelegget, kan det være en fordel om fakultetsstyret gir et tydelig signal i form av vedtak i denne saken.

Forslag til vedtak:

Rutinebeskrivelsen for ph.d.-avhandlinger vedtas.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger

Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen, oktober 2019

Bedømmelseskomiteens sammensetting og mandat

Bedømmelseskomiteen skal bestå av minst tre personer. Normalt skal begge kjønn være representert og flertallet være uten tilknytning til Universitetet i Bergen. Ett av medlemmene skal om mulig være fra en relevant utenlandsk institusjon. Alle medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende kvalifikasjoner.

- Bedømmelseskomiteen skal vurdere om avhandlingen tilfredsstillende de formelle og reelle krav som stilles i ph.d.-forskriften og fakultetets program og retningslinjer.
- Bedømmelseskomiteen skal avgi en felles skriftlig vurdering.
- Bedømmelseskomiteen skal ved godkjent avhandling foreslå emne for prøveforelesningen.
- Bedømmelseskomiteen skal ha en leder som er ansatt ved Det humanistiske fakultet

Komiteleders oppgaver:

- har ansvar for å organisere komiteens arbeid, herunder å sørge for at arbeidet kommer raskt i gang og at tidsrammen for komitearbeidet overholdes
- skal være et fullverdig medlem av komiteen
- skal være bindeledd mellom komiteen og fakultetet
- skal så tidlig som mulig avklare tentativ dato for disputas og formidle denne til instituttet
- skal sende emne for prøveforelesning til instituttet senest tre (3) uker før disputas
- er instituttets kontaktperson for de eksterne opponenter og tar imot dem når de kommer til Bergen

Tidsbruk:

- Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om bedømming er godkjent til komiteen er oppnevnt.
- Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.
- Komiteens arbeidsperiode skal normalt ikke overstige tre (3) måneder.
- Avhandlingen skal offentliggjøres senest to (2) uker før dato for disputas.

Komiteens bedømming av avhandlingen:

- Bedømmelseskomiteen skal vurdere om avhandlingen tilfredsstillende de formelle og reelle krav som stilles i ph.d.-forskriften og i fakultetets program og retningslinjer.

- Bedømmelseskomiteen avgir én felles begrunnet innstilling.
- Innstillingen skal skrives på engelsk eller et skandinavisk språk
- Ved eventuell dissens i komiteen skal både mindretallet og flertallet begrunne sitt standpunkt.
- Innstillingen skal gi en beskrivelse av arbeidets art og omfang.
- Kvaliteten i arbeidets ulike deler skal vurderes.
- Innstillingen skal gi en klar og utvetydig konklusjon på om de vitenskapelige krav er oppfylt, slik at avhandlingen kan forsvares for ph.d.-graden.
- Innstillingens omfang bør vanligvis være på 4-6 sider.

Nivåkrav til avhandlingen:

En norsk doktorgrad er en sertifisering av forskerkompetanse. I bedømmelsen av avhandlingen skal komiteen legge særlig vekt på om avhandlingen er et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid på høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon, behandling av litteratur og fremstillingsform. Det er særlig viktig at det blir vurdert om materialet og metodene er tjenlige for de spørsmål som reises i avhandlingen, og om argumentene og konklusjonene som fremføres er holdbare. Komiteen skal i bedømmelsen legge særlig vekt på om den innleverte avhandlingen er et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard, og om den tilfredsstillende minstekravene til forskerkompetanse.

Generelt

Avhandlingens omfang skal tilsvare 2,5 årsverk.

Avhandlingen skal gjøre rede for:

- a) Forskningsbakgrunn. Hvor avhandlingen plasserer seg i denne, og hvordan avhandlingen tilfører ny kunnskap til feltet.
- b) Hovedproblemstillinger.
- c) Teoretisk tilnærming og metodologi.

Medforfatterskap defineres i henhold til nasjonale og internasjonale retningslinjer.

Avhandlingen skal ha et kort sammendrag (abstract) på engelsk, 3000-5000 tegn.

Monografi

Avhandlingen skal være i publisert stand.

Avhandlingen må ha et helhetlig preg.

Avhandlingen kan være helt eller delvis samforfattet.

Dersom avhandlingen er samforfattet, må det ved innlevering av avhandlingen spesifiseres hva som er den enkelte kandidats andel.

Artikkelbasert avhandling

Artiklene skal være publisert eller i publiserbar stand. Hvis artikler er endret mellom tidligere publisering og publisering i avhandlingen, skal det redegjøres for oppdateringene i avhandlingen.

Krav til kappen

- a) Kappen skal vise sammenhengen mellom artiklene og styrke avhandlingens helhetlige preg.
- b) Kappen skal sette den forskningen som er gjort i avhandlingen inn i en bredere kontekst av forskningshistorisk, metodisk og/eller teoretisk art.
- c) Kappen skal ha forskningsmessig verdi i seg selv og ikke bare være et sammendrag av innholdet i de enkelte artiklene.
- d) Kappen skal være eneforfattet.

Medforfatterskap

- a) Ph.d.-kandidaten bør være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene.
- b) For hver artikkel skal det ved innlevering av avhandlingen spesifiseres hva som er ph.d.-kandidatens faktiske bidrag (eget skjema).

Formelle krav til innstillingen:

- Overskrift: Innstilling fra bedømmelseskomiteen som har vurdert [NN's] avhandling [Tittel] for graden [gradsbetegnelse] ved Universitetet i Bergen.
- Komitemedlemmenes navn, tittel og institusjon.
- En kort beskrivelse av avhandlingens format (monografi / artikkelsamling med kappe)
- Type (teoretisk/empirisk arbeid) og størrelse (antall sider).
- Omtale av avhandlingens vitenskapelige betydning og dens mest sentrale momenter når det gjelder teori, hypoteser, materiale, metoder og funn.
- Vurdering og avveining av avhandlingens sterke og svake sider.
- Tydelig konklusjon, dvs. hvorvidt komiteen finner avhandlingen verdig til å forsvares offentlig i disputas.
- Innstillingen skal være datert.
- Dersom avhandlingen er innlevert for annen gang, eller er innlevert etter anbefaling om mindre omarbeiding fra komiteens side, skal dette nevnes innledningsvis. Komiteen bør kort gjøre rede for hvorvidt kandidaten har tatt anbefalingene til etterretning og hvilke endringer som har blitt gjort i avhandlingen.

Komiteens vurdering skal som hovedregel resultere i to mulige anbefalinger: positiv innstilling eller underkjenning.

Positiv innstilling

Avhandlingen anses verdig til å forsvares i disputas dersom den vurderes som et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard, der kandidaten tilfredsstillende minstekravene til forskerkompetanse (ref. nivåkrav). Avhandlinger som får positiv innstilling kan likevel ha flere svakheter, så sant disse er av en slik karakter at de kan forsvares i en offentlig disputas, uten å bli korrigert i den bedømte avhandlingen.

Underkjenning

Avhandlingen anses ikke verdig til å forsvares i disputas. Hvis komiteen finner at mer dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale og/eller metode/analyse er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen anbefale underkjenning av avhandlingen. I de tilfeller hvor komiteen anbefaler underkjenning, skal det gis en utførlig begrunnelse. Komiteen kan anbefale innlevering av samme avhandling for ny vurdering etter omfattende endringer, eller velge å ikke anbefale ny innlevering. Komiteen anbefaler kun unntaksvis at avhandlingen ikke bør leveres i ny versjon.

En avhandling som underkjennes kan innleveres i ny versjon kun én gang.

Mindre omarbeiding av innlevert avhandling

Forskriften åpner også for mindre omarbeiding av innlevert avhandling:

§ 11-5. Mindre omarbeiding av innlevert avhandling

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling.

Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.

Dersom kandidaten ikke overholder fristen eller ikke ønsker å benytte seg av muligheten for mindre omarbeiding, vil fakultetet be komiteen om å fullføre sin innstilling på grunnlag av avhandlingen slik den foreligger.

Ved innlevering etter mindre omarbeiding skal avhandlingen vurderes på nytt som en helhet av den samme bedømmelseskomiteen.

Det humanistiske fakultet anser at det kun unntaksvis vil være aktuelt å gi tillatelse til mindre omarbeiding og fraråder bedømmelseskomiteen å anbefale dette.

Prøveforelesning:

Dersom avhandlingen godkjennes, skal kandidaten holde en prøveforelesning om et oppgitt emne på 45 minutter.

Det gis normalt ikke anledning til spørsmål eller diskusjon som del av prøveforelesningen.

Emnet for prøveforelesningen skal foreslås av den samme komiteen som har vurdert avhandlingen.

I hovedregel er det den samme komiteen som har vurdert avhandlingen som også vurderer prøveforelesningen.

Grunnenheten har ansvar for å kunngjøre emnet for prøveforelesningen til doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen skal holdes.

Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-graden, og vurderes som bestått eller ikke bestått før disputas.

Prøveforelesningen avholdes normalt dagen før disputas.

Prøveforelesningen skal være over et oppgitt emne som er tilstøtende, men ikke identisk med avhandlingens tema.

Formålet med prøveforelesningen er at doktoranden skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. Forelesningen bør normalt legges opp slik at den med utbytte kan følges av tilhørere med forkunnskaper tilsvarende de en ville forvente å finne blant viderekomne studenter i faget.

Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet

Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen, oktober 2019.

1. Bedømmelseskomiteens sammensetting og mandat

Bedømmelseskomiteen skal bestå av minst tre personer. Normalt skal begge kjønn være representert og flertallet være uten tilknytning til Universitetet i Bergen. Ett av medlemmene skal om mulig være fra en relevant utenlandsk institusjon. Alle medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende kvalifikasjoner.

- Bedømmelseskomiteen skal vurdere om avhandlingen tilfredsstillende de formelle og reelle krav som stilles i ph.d.-forskriften og fakultetets program og retningslinjer.
- Bedømmelseskomiteen skal avgi en felles skriftlig vurdering.
- Bedømmelseskomiteen skal ved godkjent avhandling foreslå emne for prøveforelesningen.
- Bedømmelseskomiteen skal ha en leder som normalt er ansatt ved Det humanistiske fakultet.
- Komiteleder skal normalt være et fullverdig medlem av komiteen.

2. Komiteleder

- har ansvar for å organisere komiteens arbeid, herunder å sørge for at arbeidet kommer raskt i gang og at tidsrammen for komitearbeidet overholdes
- skal være bindeledd mellom komiteen og fakultetet
- skal så tidlig som mulig avklare tentativ dato for disputas og formidle denne til instituttet
- skal sende emne for prøveforelesning til instituttet senest tre (3) uker før disputas
- er instituttets kontaktperson for de eksterne opponenter

3. Tidsbruk

- Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om bedømming er godkjent til komiteen er oppnevnt.
- Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.
- Komiteens arbeidsperiode skal normalt ikke overstige tre (3) måneder.
- Avhandlingen skal offentliggjøres senest to (2) uker før dato for disputas.

4. Komiteens bedømming av avhandlingen

- Bedømmelseskomiteén skal vurdere om avhandlingen tilfredsstillende de formelle og reelle krav som stilles i [forskrift for graden philosophiae doctor \(ph.d.\) ved Universitetet i Bergen](#) og i fakultetets ph.d.-program.
- Bedømmelseskomiteen avgir én felles begrunnet innstilling.
- Ved eventuell dissens i komiteen skal både mindretallet og flertallet begrunne sitt standpunkt.
- Innstillingen skal gi en beskrivelse av arbeidets art og omfang.
- Kvaliteten i arbeidets ulike deler skal vurderes.
- Innstillingen skal gi en klar og utvetydig konklusjon på om de vitenskapelige krav er oppfylt, og om avhandlingen kan forsvares for ph.d.-graden.
- Innstillingens omfang bør vanligvis være på 4-6 sider.
- Ved andre gangs innlevering skal bedømmelseskomiteen gjøre sin bedømming på selvstendig grunnlag, men likevel ha anledning til å se den forrige bedømmelsen.

5. Nivåkrav til avhandlingen

En norsk doktorgrad er en sertifisering av forskerkompetanse. I bedømmelsen av avhandlingen skal komiteen legge særlig vekt på om avhandlingen er et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid på høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon, behandling av litteratur og fremstillingsform. Det er særlig viktig at det blir vurdert om materialet og metodene er tjenlige for de spørsmål som reises i avhandlingen, og om argumentene og konklusjonene som fremføres er holdbare. Komiteen skal i bedømmelsen legge særlig vekt på om den innleverte avhandlingen er et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard, og om den tilfredsstillende minstekravene til forskerkompetanse.

5.1. Generelt

Avhandlingens omfang skal tilsvare 2,5 årsverk.

Avhandlingen skal gjøre rede for:

- a) Forskningsbakgrunn. Hvor avhandlingen plasserer seg i denne, og hvordan avhandlingen tilfører ny kunnskap til feltet.
- b) Hovedproblemstillinger.
- c) Teoretisk tilnærming og metodologi.

Medforfatterskap defineres i henhold til nasjonale og internasjonale retningslinjer.

Avhandlingen skal ha et kort sammendrag (abstract) på engelsk, 3000-5000 tegn.

5.2. Monografi

Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen må ha et helhetlig preg.

Avhandlingen kan være helt eller delvis samforfattet.

Dersom avhandlingen er samforfattet, må det ved innlevering av avhandlingen spesifiseres hva som er de enkelte forfatteres andel.

5.3. Artikkelbasert avhandling

Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur. Hvis artikler er endret mellom tidligere publisering og publisering i avhandlingen, skal det redegjøres for oppdateringene i avhandlingen.

5.3.1 Krav til kappen

- a) Kappen skal vise sammenhengen mellom artiklene og styrke avhandlingen som et helhetlig vitenskapelig arbeid.
- b) Kappen skal sette den forskningen som er gjort i avhandlingen inn i en bredere kontekst av forskningshistorisk, metodisk og/eller teoretisk art.
- c) Kappen skal ha forskningsmessig verdi i seg selv og ikke bare være et sammendrag av innholdet i de enkelte artiklene.
- d) Kappen skal være eneforfattet.

5.3.2 Medforfatterskap

- a) Ph.d.-kandidaten bør være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene.
- b) I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatteres innsats i hvert enkelt arbeid (eget skjema).

6. Formelle krav til innstillingen

- Innstillingen skal skrives på engelsk eller et skandinavisk språk.
- Overskrift: Innstilling fra bedømmelseskomiteen som har vurdert [NNs] avhandling [Tittel] for graden [gradsbetegnelse] ved Universitetet i Bergen.
- Komiteemedlemmenes navn, tittel og institusjon.
- En kort beskrivelse av avhandlingens format (monografi / artikkelsamling med kappe)
- Type (teoretisk/empirisk arbeid) og størrelse (antall sider).
- Omtale av avhandlingens vitenskapelige betydning og dens mest sentrale momenter når det gjelder teori, hypoteser, materiale, metoder og funn.
- Vurdering og avveining av avhandlingens sterke og svake sider.
- Tydelig konklusjon, dvs. hvorvidt komiteen finner avhandlingen verdig til å forsvares offentlig i disputas.
- Innstillingen skal være datert.
- Dersom avhandlingen er innlevert for annen gang, eller er innlevert etter anbefaling om mindre omarbeiding fra komiteens side, skal dette nevnes innledningsvis.
- Komiteens vurdering skal som hovedregel resultere i to mulige anbefalinger: positiv innstilling eller underkjenning.

6.1. Positiv innstilling

Avhandlingen anses verdig til å forsvares i disputas dersom den vurderes som et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard, der kandidaten tilfredsstillende minstekravene til forskerkompetanse (ref. nivåkrav). Avhandlinger som får positiv innstilling kan likevel ha flere svakheter, så sant disse er av en slik karakter at de kan forsvares i en offentlig disputas, uten å bli korrigert i den bedømte avhandlingen.

6.2. Underkjenning

Avhandlingen anses ikke verdig til å forsvares i disputas. Hvis komiteen finner at mer dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale og/eller metode/analyse er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen anbefale underkjenning av avhandlingen. I de tilfeller hvor komiteen anbefaler underkjenning, skal det gis en utførlig begrunnelse. Komiteen kan anbefale innlevering av samme avhandling for ny vurdering etter omfattende endringer, eller velge å ikke anbefale ny innlevering. Komiteen anbefaler kun unntaksvis at avhandlingen ikke bør leveres i ny versjon.

En avhandling som underkjennes kan innleveres i ny versjon kun én gang.

6.3. Anbefaling om mindre omarbeiding av innlevert avhandling

Forskriften åpner også for mindre omarbeiding av innlevert avhandling jf. § 11–5 Mindre omarbeiding kan kun anbefales dersom endringene ikke er dyptgripende, jf. denne rutinebeskrivelsen punkt 5. Nivåkrav til avhandlingen. Fakultetet vil derfor ha en høy terskel for å tillate en mindre omarbeiding. Mindre omarbeiding skal ikke forstås som en betinget godkjenning av avhandling etter omarbeiding. Det humanistiske fakultet anbefaler komiteen på generelt grunnlag å konkludere med positiv innstilling eller underkjenning. Dersom komiteen likevel ønsker å anbefale mindre omarbeiding, må den kontakte fakultetet i god tid for å få tilsendt veiledning for mindre omarbeiding.

Uavhengig av om kandidaten får anledning til mindre omarbeiding eller ikke, skal komiteens endelige innstilling være en helhetlig og selvstendig vurdering av avhandlingen, som munnner ut i en konklusjon om avhandlingen er verdig til å forsvares offentlig eller ikke.

7. Prøveforelesning

Dersom avhandlingen godkjennes, skal kandidaten holde en prøveforelesning om et oppgitt emne på 45 minutter.

Formålet med prøveforelesningen er at doktoranden skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. Forelesningen bør normalt legges opp slik at de med utbytte kan følges av tilhørere med forkunnskaper tilsvarende de en ville forvente å finne blant viderekomne studenter i faget.

Det gis normalt ikke anledning til spørsmål eller diskusjon som del av prøveforelesningen.

Emnet for prøveforelesningen skal foreslås av den samme komiteen som har vurdert avhandlingen.

Som hovedregel er det den samme komiteen som har vurdert avhandlingen som vurderer prøveforelesningen.

Prøveforelesningen skal være over et oppgitt emne som er tilstøtende, men ikke identisk med avhandlingens tema.

Grunnenheten har ansvar for å kunngjøre emnet for prøveforelesningen til doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen skal holdes.

Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-graden, og vurderes som bestått eller ikke bestått før disputas.

Prøveforelesningen avholdes normalt dagen før disputas.

Veileder for behandling av anbefaling om mindre omarbeiding av innlevert ph.d.-avhandling ved Det humanistiske fakultet

Vedtatt av FFU på møte februar 2021

Forskrift for graden doctor philosophiae (ph.d.) ved Universitetet i Bergen åpner for mindre omarbeiding. Mindre omarbeiding er også tatt inn i *Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet*, punkt 6.3.

Ifølge *Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet*, kan komiteen anbefale mindre omarbeiding dersom endringene ikke er dyptgripende. Fakultetet har en høy terskel for å tillate mindre omarbeiding. Dersom komiteen anbefaler mindre omarbeiding skal den forholde seg til denne veilederen. Veilederen klargjør prosessen for og rammene for bedømmelseskomiteens anbefaling om mindre omarbeiding slik at dette skal være kjent for både komite, fakultet, institutt og kandidat. Veilederen omhandler tidsbruk, aktuelle dokumenter og vurderingsprosessen ved fakultetet.

Det skal være tydelig forskjell på en anbefaling om mindre omarbeiding og en innstilling. Komiteens anbefaling om mindre omarbeiding skal ikke utformes som en skriftlig veiledning, men gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Uavhengig av om kandidaten får anledning til mindre omarbeiding eller ikke, skal komiteens endelige innstilling være en helhetlig og selvstendig vurdering av avhandlingen, som munner ut i en konklusjon om avhandlingen er verdig til å forsvares offentlig eller ikke.

1. Tidsbruk

- Dersom komiteen anbefaler mindre omarbeiding, må denne leveres fakultetet senest to (2) uker før komiteens opprinnelige frist for innlevering av endelig innstilling går ut (normalt tre måneder).
 - Dette for at kandidaten skal få en tilbakemelding innenfor samme tidsramme som hvis komiteen leverer endelig innstilling. Både institutt og komite må påregne to (2) uker til vurdering og administrativ behandling av anbefalingen ved fakultetet selv.
 - Det tilkommer komiteen å vurdere hvor lang tid kandidaten skal få til gjennomføring av de mindre omarbeidingene, innenfor en tidsramme på tre (3) måneder.
- Dersom anbefalingen ikke tillates, har komiteen seks (6) uker til å levere endelig innstilling.
- Dersom anbefalingen tillates, får komiteen seks (6) uker til å levere endelig innstilling etter at kandidaten har levert den omarbeidede avhandlingen.
 - Avhandlingen skal etter omarbeidingen vurderes i sin helhet.
 - Komiteen skal levere endelig innstilling og konkludere med hvorvidt avhandlingen er verdig til fremstilling for disputas eller ikke.

2. Utforming av komiteens anbefaling

- Komiteen skal sende to dokumenter til fakultetet
 - Det ene dokumentet skal ha tittelen «Komiteens anbefaling om mindre omarbeiding».
 - Komiteen må begrunne at mindre omarbeiding er avgjørende, og hvorfor den mener at fakultetets forventning om at det er en høy terskel for å tillate mindre omarbeiding blir innfridd i det konkrete tilfellet.
 - Anbefalingen skal begrunnes med utgangspunkt i nivåkravene som er beskrevet i fakultetets *Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger ved Det humanistiske fakultet*, punkt 5.
 - Komiteen må estimere hvor mye tid kandidaten vil trenge for å gjennomføre omarbeidingen innenfor en tidsramme på maksimum tre (3) måneder.
 - Anbefalingen skal ikke forstås som en betinget godkjenning av avhandlingen etter mindre omarbeiding.
 - Det andre dokumentet skal ha tittelen «Komiteens oversikt over hva kandidaten må omarbeide».
 - Komiteen skal gi en konkret skriftlig oversikt over hva kandidaten må omarbeide.
 - Dersom fakultetet selv tillater mindre omarbeiding, er det dette dokumentet fakultetet videresender til kandidaten.

3. Fakultetets behandling

- Anbefalinger om mindre omarbeiding vil bli vurdert av et utvalg bestående av tre medlemmer som utgår fra programstyret. Dette utvalget representerer fakultetet selv i slike vurderinger.
 - Utvalgets leder er prodekan som er fast medlem og leder av programstyret. Øvrige medlemmer vil være to medlemmer av programstyret som blir utpekt av prodekan fra sak til sak. De to medlemmene fra programstyret skal ikke være fra kandidatens fagmiljø.
- I tråd med UiBs ph.d.-forskrift er det fakultetet selv som avgjør om det skal gis tillatelse til mindre omarbeiding eller ikke.
- Fakultetets vedtak om å tillate eller ikke tillate mindre omarbeiding kan ikke påklages.
- Dersom fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding, er det dokumentet «Komiteens oversikt over hva kandidaten må omarbeide» som skal sendes til kandidaten.
- Dersom kandidaten ikke overholder fristen eller ikke ønsker å benytte seg av muligheten for mindre omarbeiding, vil fakultetet be komiteen om å fullføre sin innstilling på grunnlag av avhandlingen slik den foreligger.